

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXII. De impedimento criminis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

CAPVT XXII.

De impedimento Criminis.

SUPERVNT impedimenta illa, quæ personam inhabilem reddunt ad Matrimonium cum certa persona, non autem vniuersè cum omnibus. Ea verò sunt, vt supra notauimus, Crimen, Cultus diuersitas, & Cognatio, de his igitur breuiter differendum est, ac PRIMVM de crimine.

Iubent Canones impedimentum esse dirimens Matrimonium, si quis cum ea coniugium contrahat, quam polluit per adulterium: de qua re est integer titulus in epistolis Decretalibus. Sed tamen obseruant Doctores, non semper Matrimonium esse irritum, cum quis ducit eam, quam polluerat per adulterium, sed solum in tribus casibus.

PRIMVS casus est, cum adulter procurat mortem coniugis suæ, vel mariti adulteræ, vt cum adultera coniugium celebrare possit: vel contra, si adultera procuret mortem viri sui, vel vxoris adulteri, vt adulterum in maritum accipiat, & habetur definitio huius rei, cap. Super hoc, de eo, qui duxit in Matrim. quam poll. per adulter. & intelligitur casus, si mors reuera sequatur.

SECUNDVS est, si adulteri dederint sibi inuicem fidem, de Matrimonio inter se contrahendo post mortem vxoris adulteri, vel mariti adulteræ: nam qui ita sibi fidem dederunt, videntur omninò procuraturi mortem alterius coniugum. Et habetur decisio huius, can. Relatum, 31. quæst. 1.

TERTIVS est, si de facto adulteri inter se contraxerint viuentibus prioribus coniugibus, vt habetur cap. Finali, de eo qui duxit in Matrimonium.

SED intelliguntur duo isti casus, si vterque adulter sit conscius vitæ coniugis alterius. Alioqui enim, si vir adulteram decipiat, affirmans coniugem suam esse mortuam; vel contra, mulier adulterum decipiat, affirmans virum suum esse mortuum: tunc Matrimonium non est irritum, vt patet ex cap. Propositum, de eo qui duxit in Matrimonium.

Extra hos casus non dirimi Matrimonium inter adulteros contractum, docet Augustinus in lib. de bono coniugali,

li, cap. 14. & in lib. 1. de nuptiis, & concupiscent. cap. 10. & relata sunt hæc testimonia Augustini inter Canones Ecclesiast. 31. quæst. 1. can. Denique. Et hæc de crimine adulterij.

Crimen autem homicidij sine adulterio, in vno tantum casu dirimit Matrimonium, quando videlicet in morte alterius coniugum procuranda conueniunt tam vir, quam femina, qui inter se coniugium inire cupiunt, vt habemus, & Laudabilem, de conuersione infidelium. Alioqui enim, si alter tantum homicidium procurat, altero infcio, & adulterium non præcessit, non dirimitur Matrimonium.

Reprehendunt Ecclesiam ob hoc impedimentum Lutherus in lib. de captiuit. Babyl. cap. de Matrimonio, & Philippus Melanchthon in locis cit. de coniugio: & argumentum ipsorum est, exemplum Dauidis, qui Bethsabeam vxorem duxit, cum & ipsam antea per adulterium polluisset, & virum eius occidisset, 2. Reg. 11.

At sententia Ecclesiæ nititur grauissimis testimoniis, Pontificum, & Conciliorum, quæ habentur, 31. quæst. 1. can. Nullus, qui est S. Leonis, & can. Illud, & can. Relatum, quæ ex Conciliis deprompta sunt, & cap. Super hoc, & cap. Propositum, de eo qui duxit in Matrimonium, quam polluit per adulterium. Et PRÆTEREA grauissima ratione. Quid enim atrocius in coniugio fingi potest, quam vt alter coniugi non solum fidem coniugi non seruet, sed etiam viræ eius inuadatur, cum quo summum amicitiae gradum colere debuisset?

NEQUE exemplum Dauidis ad rem facit. Hoc enim impedimentum non est de iure diuino, sed Ecclesiastico: & in Testamento veteri multa permittebantur, quæ in noua lege, quæ perfectior est, optimo iure interdiciuntur, vt polygamia, libellus repudij, & alia id genus multa.

ADDE, quod etiam secundum Ecclesiasticam legem peccatum illud Dauidis, & Bethsabeæ, fortasse non fuisse impedimentum dirimens. Non enim adulterium solum, neque coniugis homicidium quo cunque animo patratum, dirimit impedimentum iudicari solet, sed illud solum homicidium coniugis, quod ea intentione committitur, vt eius vxore quis postea potiatur. Iam verò Bethsabea in adulterium quidem consensit, sed in mortem viri nullo modo quidquam legitur

machinata: proinde ex parte eius non fuit impedimentum, quo minus coniugium cum Davide contrahere posset. David autem adulterio, homicidium Vriæ adiunxit, sed non est certum an eo animo, ut vxore eius potiretur: nam antea sæpe conatus erat inducere Vriam, ut ad vxorem rediret, ut eo modo adulterium tegeretur.

CAPVT XXIII.

De Cultus disparitate.

LITERVM impedimentum est Cultus disparitas. Catholici enim communi consensu docent, Matrimonia fidelium cum infidelibus non baptizatis, non solum esse illicita, sed etiam irrita: cum hæreticis autem baptizatis illicita esse, non tamen irrita.

Lutherus autem in libro de captiuit. Babyl. cap. de Matrimonio, hoc impedimentum non admittit, nec tamen aliud argumentum adfert, nisi quia Deus hæc Matrimonia Christianis prohibuisse non legitur; & quia B. Monica S. Augustini mater virum habuit infidelem. Idem etiam repetit, cum in serm. de Matrimonio, tum in expositione 7. cap. 1. ad Corinth. Philippus etiam Melanchthon in locis, tit. de coniugio, licet fateatur bono animo ab Ecclesia hæc Matrimonia fuisse prohibita: vellet tamen non adedè rigidè hæc obseruari, ut Catholici postulant.

Sic igitur propositio PRIMA: Non licet fidelibus cum infidelibus, aut etiam hæreticis Matrimonia iungere. Probatur PRIMO ex verbo Dei, Deut. 7. Deus prohibuit populo suo Matrimonia iungere cum Gentilibus. Et quamuis præceptum illud sit iudiciale, & solos Iudæos propriè obligauerit, tamen habet aliquid etiam moralis, & ad omnes pertinet, si causa inspiciatur: nam causam reddit planè moralem, quæ etiam nunc locum habet: Quia seducet, inquit, filium tuum ne sequatur me, et ut magis seruiat Diis alienis. & 3. Reg. 11. vbi idem præceptum repetitur, addit Deus: Certissime auertens corda vestra ut sequamini Deos alienos. & ibidem additur, Salomonem contra hoc præceptum egisse, & illi continuo accidisse, quod Deus prædixerat: deprauatus enim per vx-